

Schoolondersteuningsprofiel**Naam:** OPDC-Almere**Directie:** C. Slots**Bestuur:** Stichting Leerlingenzorg Almere-VO**Schooltype en visie**

Het OPDC-Almere is een arrangement van de VMBO-scholen in Almere voor onderwijs en ondersteuning aan leerlingen in de VMBO-onderbouw op BBL-, KBL- en TL-niveau die het perspectief hebben om een VMBO-diploma te behalen, maar nog niet toelaatbaar zijn in een grote voortgezet onderwijschool, wegens achterstanden op leren en/ of sociaal-emotioneel gebied. Hiermee is het OPDC-Almere een tussenvoorziening tussen PO en VO en onderdeel van het dekkend aanbod voor Almeerse leerlingen.

Het OPDC-Almere heeft drie waarden, die centraal staan in onze aanpak: *Tolerantie*, *Rust* en *Persoonlijke groei*.

De jeugdhulporganisatie Triade Vitree werkt in het OPDC-Almere. Leerlingen krijgen onder en na lestijd begeleiding. Dit wordt vooraf besproken en afgestemd met leerling en ouders.

Visie

‘De leerling bereikt een maximale groei in een positief pedagogisch klimaat met een kwalitatief goed onderwijs- en ondersteuningsaanbod. De leerling verbetert de leerprestaties door middel van gedifferentieerd onderwijs op maat. De leerling krijgt inzicht in de eigen kwaliteiten en leert deze in te zetten om belemmeringen te verminderen. De leerling leert stap voor stap regie te nemen over zijn/ haar ontwikkeling, leert de verschillen en overeenkomsten tussen mensen kennen en kan hiermee op een goede manier omgaan. Ouders, andere scholen en evt. ketenpartners zijn betrokken bij de ontwikkeling van de leerling’. Dit wil het OPDC-Almere bereiken door leerlingen een actieve rol te geven in het stellen van en in het werken aan hun doelen. Door reflectie en evaluatie van hun doelen, stellen leerlingen iedere periode met hun mentor hun doelen bij met en bespreken deze met hun ouders.

Beschrijving van de doelgroep

Alle leerlingen op het OPDC-Almere hebben een orthopedagogische en/of orthodidactische benadering nodig. Het zijn leerlingen van 12-15 jaar (11-12 jaar in Schakelklas 8), die te kwetsbaar zijn voor een grote VO-school, omdat zij ondersteuning nodig hebben bij een of meerdere aspecten:

- maken en houden van vrienden, het oplossen van conflicten, het opkomen voor zichzelf op een goede manier;
- leren concentreren, leren zelfstandig werken en samenwerken, leren controleren en verbeteren van hun werk, leren van fouten;
- naleven van de gedagsverwachtingen en schoolafspraken;
- leren functioneren binnen een instabiele thuissituatie of leren omgaan met hun belemmering.

Leerlingen zijn in staat om te functioneren binnen een VO-structuur, zij:

- functioneren in een groep van max. 14 leerlingen in leerjaar 1 en max. 16 leerlingen in leerjaar 2 (Schakelklas 8 max. 10-12 leerlingen en KIASS : max. 12 leerlingen en 4 docenten);
- accepteren de aansturing van meerdere medewerkers;
- hebben baat bij korte lijnen met ouders, een klein gebouw en een klein docententeam.

Leerlingen kunnen niet geplaatst worden als:

- zij dermate leerkrachtafhankelijk zijn dat zij niet door meerdere medewerkers aan te spreken zijn;
- zij dermate angstig zijn binnen een school met leerlingen met (uitingsvormen) van diverse problematieken;
- zij niet gevoelig zijn voor het aangaan van een docent-leerling relatie en hierdoor onvoldoende leerbaar zijn;
- zij en/of ouders zich niet kunnen committeren aan wat deskundigen adviseren omtrent de ondersteuningsbehoefte van de leerling of het overleg hierover niet voeren.

Toeleiding

De leerlingen worden ingeschreven op een VO-school. De leerlingen van Schakelklas 8 blijven ingeschreven op hun basisschool. De school stelt in een op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met leerling, ouders/verzorgers en OPDC-Almere de ondersteuningsbehoefte en de doelen vast die tijdens de plaatsing op het OPDC-Almere bereikt dienen te worden. Dit wordt door de school vastgelegd in een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) met doelen en uitstroomperspectief. Het OPDC-Almere is verantwoordelijk voor het bespreken, ondertekenen en evalueren van het opp met ouders/ verzorgers en de leerling. PO- en VO-school blijven betrokken bij overstap en als het uitstroomperspectief wijzigt.

Samenwerking ouders/ verzorgers

Het OPDC-Almere werkt in de driehoek: leerling, ouders, OPDC-Almere. Door regelmatig contact en korte lijnen met ouders is ontwikkeling van de leerling mogelijk. Basis voor het contact is de voortgang op de doelen in het opp. Het opp wordt drie maal per jaar door de leerling gepresenteerd in de klas, aan ouders en de mentor. Doelen worden vervolgens geëvalueerd en bijgesteld. In de maand voor de zomervakantie is er een kennismakingsavond voor de ouders/ verzorgers van de nieuwe leerlingen van Schakelklas 8 en leerjaar 1. In de eerste schoolweken is er een startgesprek met mentor en ouders/ verzorgers om het contact af te stemmen en verwachtingen naar elkaar uit te spreken.

Ondersteuningsstructuur

Mentor De mentor start dagelijks met de mentorklas, zorgt voor een veilige omgeving, leert gewenst gedrag aan via de methode PBS, bekrachtigt gewenst gedrag en is verantwoordelijk voor het volgen en bespreken van de (resultaten van de) leerlingen. De mentor voert coachingsgesprekken met de leerlingen over de doelen uit het opp, neemt initiatief voor het contact met leerlingen en onderhoudt contact op maat met de ouders.

Teamleider De teamleider stuurt het docententeam aan. Zij begeleiden mentoren en docenten, ondersteunen en sanctioneren leerlingen bij incidenten, onderhouden contact met ouders, het VO en met de leerplichtambtenaar.

Orthopedagoog De orthopedagoog heeft een adviserende rol in betrekking met plaatsing van leerlingen, verricht werkzaamheden in de ondersteuningsstructuur en is verantwoordelijk voor de verwijzing naar andere onderwijsvoorzieningen.

Zorgcoördinator De zorgcoördinator heeft het overzicht van intake tot uitstroom en coördineert de ondersteuning die leidt tot ontwikkeling van de leerling richting uitstroomperspectief. Zij is verantwoordelijk voor de volgende overleggen:

Zorgteam (ZT: mentor, zorgcoördinator, orthopedagoog). Alle leerlingen worden minimaal twee maal per jaar aan de hand van de doelen in het opp besproken. Bekeken wordt wat ingezet moet worden om het uitstroomperspectief te realiseren. Een begeleider van Triade Vitree kan ingezet worden voor (groeps)begeleiding van de leerling.

Groepsbespreking (zorgcoördinator, teamleiders, mentor(en) en docenten die lesgeven aan de groep). Tijdens dit overleg wordt afgestemd op basis van de ondersteuningsbehoefte welke aanpak het meest effectief is voor de hele groep (groen). Aanvullend daarop wat de extra ondersteuning voor groepjes leerlingen (geel) is en welke intensieve ondersteuning er is voor individuele leerlingen (rood).

Zorgcoördinatieteam (ZCT: zorgcoördinator, orthopedagoog, medewerkers Triade Vitree). Leerlingen met gele en rode interventies worden besproken en gevolgd. Zo mogelijk wordt de interventie afgeschaald of opgeschaald naar een minder intensief of intensiever traject.

Zorg Adviesteam (ZAT. Partners: Leerplicht, jeugdarts, jeugdagent, JGZ, GGZ, de Waag en ouders van de besproken leerling). Leerlingen waarvan de ondersteuningsvraag de schoolse setting overstijgt (5-10%) en geen of onvoldoende effectieve vorm van behandeling ontvangen, worden door de mentor ingebracht in het ZAT. Doel is het bespreken van de ondersteuningsvraag en opstarten van een onderzoeks- of begeleidingstraject buiten de school. Als het traject onvoldoende aansluit of oplevert, kan het ZAT besluiten tot een rond de tafelgesprek onder aansturing van procescoördinatie van de GGD.

Uitstroom

Leerlingen die doorstromen naar regulier VO worden besproken met de VO-scholen. Na een meelooperperiode beslist de VO-school met het OPDC-Almere of de overstap doorgezet wordt. Zodra blijkt dat het uitstroomperspectief wijzigt en dat de leerling meer ondersteuning nodig heeft (en dit gesignaleerd wordt door observatie, onderzoek, begeleiding en gesprekken met ouders en VO), gaat het OPDC-Almere en de VO-school van inschrijving in gesprek met ouders/verzorgers en leerling over een passend onderwijstraject. Hierin wordt samengewerkt met de (speciale) onderwijsvoorzieningen in Almere en de ketenpartners.

Basisondersteuning (zie groen aanbod in de piramide, pagina 5)

Groen aanbod

Vaardigheden van docenten in de aansturing van het leergedrag

De doelen en de indeling van de les worden, zowel mondeling als visueel, aangegeven. De les start met een startopdracht. Instructie en verwerking van de lesstof worden stap voor stap aangeboden via activerende didactiek en met evt. individuele begeleiding. Leerlingen worden actief bij de les betrokken, er is sprake van interactie. Leerlingen worden gestimuleerd elkaar de lesstof uit te leggen. De leerling krijgt voortdurend feedback op zijn werk en houding tijdens de uitvoering. Als blijkt dat de leerling meer lesstof aankan, geeft de docent herhalingsstof of verdiepende leerstof. Daarnaast geeft de docent feedback aan het einde van de les door terug te komen op de doelen en het resultaat van de les en kan specifieke feedback geven aan een individuele leerling.

Vaardigheden van medewerkers in de aansturing van het sociaal gedrag

Docenten en het ondersteunend personeel zijn een rolmodel in positief en gewenst gedrag. Leerlingen leren gewenst gedrag aan en worden overal in en om de school positief benaderd en beloond voor goed gedrag via de Positive Behaviour Support aanpak (PBS). Het OPDC-Almere is sinds juli 2016 gecertificeerd.

Docenten zijn geschoold in het signaleren van ontwikkelingsproblemen en hebben een handelingsrepertoire opgebouwd waarbij zij kunnen kiezen uit verschillende aanpakken binnen een klas, binnen een les. Zij communiceren met de leerlingen en leggen uit welke vaardigheden de leerlingen nodig hebben en leren deze aan. Leerlingen worden aangemoedigd om elkaar te ondersteunen in hun sociale gedrag. Aan het einde van de les komt de docent terug op de genoemde doelen die centraal stonden en reflecteert hierop met de leerlingen.

Het RIS-team ('Rust in school') begeleidt leerlingen buiten de klas op verzoek van de docent. De leerling kan met deze extra ondersteuning weer verder met het werk, terwijl de klas geen lestijd mist.

Leerachterstanden Binnen het vak Nederlands krijgen de leerlingen extra aanbod om aan het referentieniveau te kunnen voldoen (respectievelijk spelling, begrijpend lezen). Daarnaast zijn er voor alle leerlingen OPDC-uren ingeroosterd voor rekenen en begrijpend lezen, wordt huiswerk begeleid en kunnen verdiepingstrainingen worden gevolgd.

Trainingen Schoolse vaardigheden worden aangeboden in de mentorlessen en in het OPDC-uur. Triade Vitree geeft in de mentorlessen samen met de mentor basis groepstrainingen gericht op sociale vaardigheden, zelfvertrouwen, concentratie en weerbaarheid.

Persoonlijk ontwikkeling Iedere klas heeft het vak persoonlijke ontwikkeling. Hierin staan loopbaanoriëntatie en de persoonlijke ontwikkeling van de leerling centraal. Middels krachtgericht coachen, coachingsgesprekken, praktische opdrachten en reflectieopdrachten wordt aandacht besteed aan de vaardigheden en attitude van de leerling op de eigen doelen zoals ze verwoord staan in het opp. Aanvullend daarop voert de mentor viermaal per jaar coachingsgesprekken met individuele of groepjes leerlingen gericht op de doelen uit het opp. Dit met als doel om het eigenaarschap van de leerling te vergroten van in- tot uitstroom.

Arrangementen extra ondersteuning (zie ook gele en rode aanbod in de piramide, pagina 5)

Geel aanbod: Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte krijgen een aanvulling uit een van de volgende arrangementen:

Trainingen trainingen die leerlingen op school kunnen volgen zijn: Boosheid reductietraining, Concentreren kun je leren, Dyslexietraining, Faalangst reductietraining, Sociale vaardigheden, Rots en Water (weerbaarheidstraining).

Plusleerlingen

Plusleerlingen zijn leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben om zich de gedragsverwachtingen en regels eigen te maken. Zij worden signaleerd door het team, hebben een intakegesprek met de zorgcoördinator/ onderwijsassistent, mentor en ouders, waarin de extra ondersteuning wordt uitgelegd. De leerlingen worden voor en na schooltijd door de plusbegeleiders ondersteund, bekrachtigd en beloond.

Schakelklas 8 (een arrangement van maximaal een jaar)

Is voor leerlingen in de leeftijd van groep 8, die leerachterstanden gecombineerd met een andere ondersteuningsvraag hebben (zie 1.2 Kenmerken leerlingen OPDC-Almere) met een regulier uitstroomperspectief. Doel is de leerlingen een aanbod te bieden tot tenminste groep 6 niveau, waardoor zij de aansluiting hebben naar leerjaar 1 van het VO.

Structuurbegeleiding: arrangement van maximaal een jaar voor leerlingen die behoefte hebben aan consequent handelen en meer begeleiding nodig hebben bij het leren organiseren. Zij hebben intensieve begeleiding nodig om te leren omgaan met vrije situaties. Verder leren zij zich te conformeren aan regels en afspraken, waardoor het zelfbepalend gedrag zal afnemen. Zij worden in een reguliere klas geplaatst.

klASS: arrangement van een jaar voor leerlingen die een tussenstap nodig hebben tussen PO en VO, die extra ondersteuning nodig hebben bij het kunnen omgaan met de VO-structuur, bij het aangaan van sociale contacten, die een opbouw nodig hebben om hun schoolwerk, –spullen en huiswerk te organiseren. Zij worden in een groep geplaatst met een mentor die meerdere vakken geeft, in een vast lokaal en met een beperkt aantal vaste docenten die volgens een vaste structuur lesgeven.

Triade Vitree

Individuele kortdurende individuele begeleiding (max. 6 gesprekken) van een Triade Vitree-medewerker.

Rood aanbod: Leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte krijgen extra ondersteuning van of in:

Triade Vitree

Individuele begeleiding of naschoolse begeleiding in een groepje.

Maatwerkklas

De Maatwerkklas is een voorbereidend traject voor Almeerks. Bij plaatsing in de Maatwerkklas is overstappen naar regulier voortgezet onderwijs uitgesloten en volgt de leerling een programma van scholing en een begeleide stage (van groepsstage naar individuele stage). De doorstroom naar Almeerks wordt voorbereid, waar ze het entreeprogramma niveau 1 volgen en examen doen om door te stromen naar MBO niveau 2 of naar arbeid. Bij sommige casussen wordt er gekozen voor een langzame opbouw, in afstemming op de belastbaarheid van de leerling. Dit om de leerling te ondersteunen bij de opbouw van een vast dagritme. Hiervoor wordt gekozen na overleg met de betrokkenen en de (wettelijke) verantwoordelijken.

Ketenpartners

In het ZAT hebben de jeugdarts, jeugdagent, leerplichtambtenaar, JGZ, GGZ en de Waag zitting. Zij adviseren ons omtrent leerlingen die een grotere ondersteuningsbehoefte hebben dan het OPDC-Almere kan bieden.

Ambities Ondersteuningsstructuur

- Borgen van ingezet beleid door het docententeam (PBS, Krachtgericht coachen, Eigenaarschap).
- Samenwerking met de VO-scholen om de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn te borgen.
- Samenwerking met de VO-scholen om de leerlingen goed te laten landen op de VO-school.
- Borging van de arrangementen.
- Blijven onderzoeken van mogelijkheden om ondersteuningsmogelijkheden uit te breiden in afstemming met het samenwerkingsverband.

